

Spis treści

Przedmowa	7
Objaśnienia	8

PO ROKU 1956. WSPÓŁCZESNOŚĆ .....

1. Literatura utraconych ojczyzn	10
Jan Lechoń, „Bzy w Pensylwanii”	13 U
<i>To, w co tak trudno nam uwierzyć</i>	13
Kazimierz Wierzyński, <i>Kufer</i>	14 U
Stanisław Baliński, <i>Podróźni</i>	15 U
Tadeusz Konwicki, <i>Kronika wypadków miłosnych</i> (fragment)	16 U
<i>Kronika wypadków miłosnych na ekranie</i>	18
Józef Mackiewicz, <i>Droga donikąd</i> (fragmenty)	20 U
Günter Grass, <i>Błaszany bębenek</i> (fragment)	23 U
Czesław Miłosz, <i>O wygnaniu</i> (fragment)	24 U

Dlaczego każde zdanie nie może być o czym innym? Budowa spójnego tekstu .....

2. Literatura i egzystencja	33
Albert Camus, <i>Dżuma</i>	
Przewodnik po lekturze	36
Fragmenty	37
Gustaw Herling-Grudziński, <i>Pietà dell'Isola</i> (fragmenty)	41 U
Sławomir Mrożek, <i>Współczucie</i>	45 R
Tadeusz Różewicz, <i>W środku życia</i>	47
<i>Drewno</i>	49
<i>Spadanie czyli o elementach wertykalnych i horyzontalnych w życiu człowieka współczesnego</i> (fragmenty)	50
Ewa Lipska, <i>Testament</i>	53 U
<i>Tu pracuję</i>	54
Stanisław Grochowiak, <i>Płonąca żyrafa</i>	54 U
Wisława Szymborska, <i>Obmyślam świat</i>	57
*** [<i>Nicość przenicowała się także i dla mnie...</i>]	59
<i>Utopia</i>	60
Komentarz: Stanisław Balbus, [<i>Poetycki warsztat Szymborskiej</i>]	61

Czy wypowiedź musi być logiczna? O miejscu logiki w języku i tekście .....

3. Dramat i teatr groteski	68
Tadeusz Różewicz, <i>Kartoteka</i>	
Przewodnik po lekturze	71
Fragment	72
Sławomir Mrożek, <i>Tango</i>	
Przewodnik po lekturze	75
Fragment	76

Janusz Głowacki, <i>Antygona w Nowym Jorku</i> (fragment)	83	R	=====
Zezowate szczęście, film w reżyserii Andrzeja Munka	85		
Komentarz: Tadeusz Nyczek, <i>„Tango” Sławomira Mrożka – sztuka polska i uniwersalna</i>	86		
4. Więcej niż sztuka. Białoszewski i duch eksperymentu	89		
Nowe formy sztuki	89		
Polska szkoła kompozytorska	91		
Miron Białoszewski, <i>Szare eminencje zachwytu</i>	95		
<i>Sprawdzone sobą</i>	96		
<i>Obierzyny (2)</i>	97		
<i>wywód jestem’u</i>	98		
<i>namuzowywanie</i>	99		
<i>Ja stróż latarnik nadaję z mrówkowca</i>	100		
<i>[ŚMIERĆ tak uzwyczajnia...]</i>	100		
Komentarz: Janusz Sławiński, <i>Białoszewski: być sobie jednym</i> (fragment)	101		
Hejterzy zastopowali influencerkę... Zmiany kulturowe a neologizmy we współczesnym języku polskim	104		
5. Poezja, która ocala. Powojenny klasycyzm	111		
Leopold Staff, <i>Problemy</i>	113		
<i>Wiosna</i>	114		
Czesław Miłosz, <i>Campo di Fiori</i>	114		
<i>Wiara</i>	116		
<i>Nadzieja</i>	117		
<i>Miłość</i>	117		
<i>St. Ign. Witkiewicz</i>	118		
<i>Przedmieście</i>	120		
<i>Który skrzywdziłeś</i>	121		
<i>Zaklęcie</i>	122		
Przykładowa interpretacja: <i>Przedmieście</i> Czesława Miłosza	123		
Zbigniew Herbert, <i>Tamaryszek</i>	123		
<i>Apollo i Marsjasz</i>	125		
<i>Powrót prokonsula</i>	126		
<i>Przesłanie Pana Cogito</i>	128		
<i>Potęga smaku</i>	129		
Adam Zagajewski, <i>Lawa</i>	131	U	=====
Julia Hartwig, <i>Potrzeba</i>	133	U	=====
Jarosław Marek Rymkiewicz, <i>Jakie światło</i>	134	U	=====
Wojciech Wencel, <i>Elegia – WIECZNOŚĆ</i>	135	U	=====
Komentarz: Zygmunt Kubiak, <i>Pożegnanie dzieciństwa</i> (fragment)	135		
6. Duch oporu i zmiany	138		
Stefan Kisielewski, <i>Zimowa sałatka</i>	142	U	=====
Stanisław Barańczak, <i>Spójrzmy prawdzie w oczy</i>	146	R	=====
<i>Wypełnić czytelnym pismem</i>	147		
<i>Garden party</i>	147		
Jan Polkowski, <i>Tak, jestem obcy</i>	148	U	=====
Tadeusz Konwicki, <i>Mała apokalipsa</i> (fragment)	149	R	=====
Marek Nowakowski, <i>A jak tam u was było?</i>	154	U	=====
Olga Tokarczuk, <i>Profesor Andrews w Warszawie</i> (fragment)	156		

Św. Jan Paweł II, Homilia wygłoszona na pl. Zwycięstwa w Warszawie 2 czerwca 1979 (fragmenty)	157	U
Ucieczka z kina „Wolność”, film w reżyserii Wojciecha Marczewskiego	163	
Komentarz: Jerzy Kwiatkowi, <i>Słowo Barańczaka</i> (fragment)	164	
Tym samym językiem, a jednak tak odmiennie... Zróznicowanie środowiskowo-zawodowe polszczyzny	167	
7. Przygoda z wolnością	171	
Kultura alternatywna	172	
Postmodernizm (ponowoczesność)	177	
Proza światowa	178	
Marcin Świetlicki, <i>Dla Jana Polkowskiego</i>	178	U
Miłosz Biedrzycki, <i>Akslop</i>	180	U
Jacek Podsiadło, <i>Don't leave me</i>	180	U
Paweł Huelle, <i>Weiser Dawidek</i> (fragment)	181	U
Andrzej Stasiuk, <i>Miejsce</i>	183	
<i>Ptaki</i> (fragment)	188	U
Antoni Libera, <i>Madame</i> (fragmenty)	189	U
Olga Tokarczuk, <i>Ariadna na Naksos</i> (fragment)	193	U
Jorge Luis Borges, <i>Temat zdrajcy i bohatera</i>	195	U
Komentarz: Piotr Śliwiński, <i>Wiersz jako dziennik intymny</i> (fragmenty)	198	
Jak piszemy na blogach, czatach i forach? Język polski w internecie	200	
8. Na progu XXI wieku. Literatura bez granic	208	
Ryszard Kapuściński, <i>Podróże z Herodotem</i> (fragmenty)	210	
Andrzej Stasiuk, <i>Jadąc do Babadag</i> (fragmenty)	217	U
Mariusz Wilk, <i>Wołoka</i> (fragmenty)	221	U
Janusz Krasiński, <i>Twarzą do ściany</i> (fragment)	225	U
Reportaż	229	
Felieton	231	
9. Fantazje o przyszłości	234	
Fantastyka	234	
Stanisław Lem, <i>Dzienniki gwiazdowe. Podróż dwudziesta pierwsza</i> (fragmenty)	238	U
Jacek Dukaj, <i>Katedra</i> (fragmenty)	244	U
Komentarz: Andrzej Stoff, <i>Dlaczego Lem</i> (fragment)	249	
Aneks. Wybór eseistyki z zadaniami do analizy i interpretacji	251	
Jerzy Stempowski, <i>Esej dla Kassandry</i> (fragmenty)	252	U
Gustaw Herling-Grudziński, <i>Perły Vermeera</i>	262	R
Zbigniew Herbert, <i>Duszyczka</i>	270	R
Jarosław Marek Rymkiewicz, <i>Co to jest imitacja?</i>	274	U
Zygmunt Kubiak, <i>Do czego nam dziś potrzebna literatura grecko-rzymska?</i> (fragmenty)	280	U
Wybrane teksty użytkowe	285	
Protokół	285	
Opinia	287	
Zażalenie	288	

Lektury dla ciekawych.....	291
Indeks rzeczowy	293
Indeks osób i utworów.....	296

